

A Fővárosi Ítéltábla dr. Demcsák Pál ügyvéd által képviselt felperes neve (felperes címe) felperesnek, dr. Propokovitsch László ügyvéd (Prokopovitsch Ügyvédi Iroda) által képviselt alperes neve (alperes címe) alperes ellen végrendelet érvénytelenségének megállapítása iránt indított perében a Budapest Környéki Törvényszék 2015. június 23. napján meghozott 10.P.28.347/2010/60. számú ítélete ellen a felperes részéről 61. sorszám alatt előterjesztett és 62., 64. sorszám alatt indokolt fellebbezés folytán meghozta a következő

i t é l e t e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatja. Megállapítja, hogy **M.J.-né** született **F.I.** örökhagyó 2009. szeptember 24-én tett szóbeli végrendelete a felek egymás közötti viszonyában érvénytelen.

Az elsőfokú eljárásban a felperest képviselő pártfogó ügyvéd díjának viselésére az alperes köteles.

Kötelezi az alperest, hogy fizessen meg az államnak a Nemzeti Adó- és Vámhivatal felhívására 674.237 (Hatszázhetvennégyezer-kétszázharminchét) forint elsőfokú eljárási illetéket, továbbá a Budapest Környéki Törvényszék Gazdasági Hivatala felhívására 117.475 (Száztizenhétezer-négyszázhetvenöt) forint szakértői költséget.

Kötelezi az ítéltábla az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 280.000 (Kétszáznyolcvanezer) forint másodfokú perköltséget és térítsen meg az államnak a Nemzeti Adó- és Vámhivatal felhívására 890.000 (Nyolcszázkilencvenezer) forint fellebbezési illetéket.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

M.J.-né, született **F.I.** (továbbiakban: örökhagyó) 2009. október 31. napján elhunyt. Leszármazó és házastárs hiányában törvényes örököse testvére, a felperes.

Az örökhagyó hagyatéki eljárásában az alperes öröklési igényt jelentett be arra hivatkozással, hogy az örökhagyó 2009. szeptember 24-én, kórházba kerülését megelőzően, javára szóban végrendelkezett. A hagyatéki ügyben eljáró közjegyző a megjelölt szóbeli végrendeleti tanúkat, **Sz.S.-t** és házastársát, **Sz.S.-né**t kihallgatta és vallomásuk alapján úgy ítélte meg, hogy az örökhagyó szóbeli végrendeletet tett. Ennek érvényességét a felperes nem ismerte el. Erre tekintettel a közjegyző az örökhagyó

hagyatékát ideiglenes hatállyal, a szóbeli végrendelet alapján az alperesnek adta át és tájékoztatta a felperest, hogy figyelembe nem vett igényét perben érvényesítheti.

A felperes keresetében annak megállapítását kérte, hogy az örökhagyó ideiglenes hatályú hagyatékátadó végzés alapjául szolgáló szóbeli végrendelete érvénytelen, mert annak a Ptk. 634. és 635. §-aiban írt érvényességi feltételei nem álltak fenn. Kétségbe vonta, hogy **Sz.S.** az örökhagyó nyilatkozattételénél jelen volt, ugyanis nevezett a **h.-i** polgármesteri hivatalban akként nyilatkozott, hogy jelenlétében az örökhagyó vagyonáról nem rendelkezett. Ezzel kapcsolatos egyes nyilatkozatai ellentétben állnak, ezért szavahihetőségéhez nyomatékos kétség fér. Házastársa, **Sz.S.-né** nem tudott határozottan nyilatkozni arra vonatkozóan, hogy az örökhagyó ténylegesen melyik „**M.-ről**” beszélt kórházba szállítását megelőzően. A Ptk. 635. §-a szerint, az örökhagyónak ki kell jelentenie, hogy szóbeli nyilatkozata az ő végrendelete. **Sz.S.-né** vallomásából kitűnően, amikor erre rákérdeztek, az örökhagyó csak bólintott, ami a szavak általánosan elfogadott jelentéstartalma szerint, külvilágban megnyilvánuló akaratkijelentésnek, kifejezésnek nem minősül. Emellett a felperes álláspontja szerint az sem zárható ki, hogy az alperes édesanyja, **T.A.-né** közreműködött az alperes javára szóló szóbeli végrendeletnél, ezért a Ptk. 635. § (2) bekezdése alapján alkalmazandó Ptk. 632. § (1) bekezdése szerint, az alperes javára szóló juttatás érvénytelen.

Az alperes a kereset elutasítását kérte. Álláspontja szerint, a végrendelet törvényi feltételei teljesültek. Előadta, hogy az örökhagyó különösen viselkedett és nem volt jó állapotban, édesanyja unszolására ment el 2009. szeptember 23-án a háziorvoshoz és vállalta, hogy másnap bemegy kivizsgálásra a kórházba. Másnap, szeptember 24-én hirtelen rosszul lett, halálfélelmet érzett és kinyilvánította végakarátát. Hirtelen rosszullete miatt sürgősségi mentő jött érte. Ezen a napon lakásában öt személy tartózkodott, az alperes édesanyja **T.A.-né**, **Sz.S.** és felesége, valamint lányuk **K.S.-né**, továbbá id. **Sz.S.-né**, akik közül **Sz.S.** és felesége, és id. **Sz.S.-né** biztosan együtt voltak jelen az örökhagyó végakarata kinyilvánításakor. Az alperes édesanyja, **T.A.-né** a végrendelkezéskor a házban volt, de más helyiségben tartózkodott.

Az elsőfokú bíróság ítéletével a keresetet elutasította és kötelezte a felperest, hogy fizessen meg az alperesnek 350.000 forint perköltséget. Tekintettel arra, hogy a felperes teljes mértékben pervesztes lett, az elsőfokú bíróság felhívta a **B.** Igazságügyi Szolgálatát a felperest képviselő, dr. **K.M.** pártfogó ügyvéd díjának megállapítására. A felperes által le nem rótt eljárási illetékről akként rendelkezett, hogy azt pervesztessége folytán, költségmentességére tekintettel az állam viseli.

A megállapított tényállás szerint az örökhagyó 2009. szeptember 24. napján **Sz.S.** és házastársa **Sz.S.-né** tanúk előtt szóban a következő végintézkedést tette: „Netán történne velem valami, nem jönnek vissza, de akkor is, ha igen, legyen minden a **M.-é**, mindent a **T.M.-re** hagyok.” Indokolása szerint az elsőfokú bíróság elsődlegesen azt vizsgálta, hogy az örökhagyó részéről ténylegesen elhangzott-e az alperes által hivatkozott szóbeli végrendelet, mert csak a végrendelet létrejötté esetén, másodsorban vizsgálhatók annak további törvényi érvényességi

feltételei. A perben a Pp. 164. § (1) bekezdése alapján az alperest terhelte annak bizonyítása, hogy az örökhagyó 2009. szeptember 24. napján szóban, érvényesen, javára végrendekezett, melynek igazolására a végrendeleti tanúk kihallgatását kérte. Az elsőfokú bíróság **Sz.S.** és házastársa, **Sz.S.-né** a közjegyző előtt és a bíróságon tett vallomása, továbbá a perben kihallgatott további tanúk vallomása alapján azt állapította meg, hogy a Ptk. 635. § (1) bekezdésében írt feltétel teljesült, **Sz.S.** és házastársa **Sz.S.-né**, együttesen jelen voltak az örökhagyó végakaratainak kinyilvánításakor.

A felperes hivatkozása szerint, nyilatkozattétele napján az örökhagyó ügyei viteléhez szükséges belátási képességgel nem rendelkezett, továbbá nem volt életét fenyegető rendkívüli helyzetben. Az orvosszakmai kérdések tekintetében a perben kirendelt és az alperes által felkért orvosszakértők véleménye több ponton ellentmondásos, illetve eltérő volt, ezért az elsőfokú bíróság ezek feloldására a Pp. 183. § (2) bekezdése alapján az **E.** kérte fel véleménynyilvánításra. Az **E.** véleménye szerint, 2009. szeptember 24-én a reggeli órákban az örökhagyónál fennállhatott közepes fokú elbutulás, dominált gátoltság, iniciatíva szegénység, szorongás. Vérnyomása emelkedésének időszakában (szorongás a kórházba kerüléstől, a mentőszállítás késésétől, a gyógyszerbevétel esetleges elmaradása, a megszokottnál több ismerős jelenléte) általánosult testi rosszullét kialakulhatott nála, úgy érezhette, hogy életét fenyegető helyzetben van. Ebben az időszakban rendelkezett a szóbeli végrendelet tételéhez szükséges belátási képességgel. Az elsőfokú bíróság az **E.** véleményét áttekinthetőnek, részletesnek és aggálymentesnek tartotta, ezért azt ítélezése alapjául elfogadta. Annak alapján megállapította, hogy az örökhagyó szóbeli nyilatkozata tételekor életét fenyegető rendkívüli helyzetben volt és rendelkezett a szóbeli végrendelezéshez szükséges belátási képességgel is, továbbá sem ekkor, sem ezt követően nem tudott írásbeli végrendeletet tenni. A kifejtettek alapján a keresetet, mint alaptalant elutasította. A perköltségről, a felperes által előzetesen meg nem fizetett eljárási illetékről és az alperes által előlegezett szakértői költségek viseléséről a felperes teljes pervesztessége figyelembevételével rendelkezett. A felperes költségmentességben részesült, az őt képviselő pártfogó ügyvéd díja vonatkozásában a jogi segítségnyújtásról szóló 2003. évi LIII. törvény 11/A. § (2) bekezdése, a 7/2002. (III.30.) IM rendelet 5. § (5) bekezdése, továbbá az 56/2007. (XII.22.) IRM rendelet 88. § (1) bekezdése, valamint a Pp. 87. §-a szerint határozott.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen a felperes terjesztett elő fellebbezést, melyben kérte, hogy az ítéletábra az elsőfokú ítéletet változtassa meg és keresetének adjon helyt. Fellebbezése indokolásában másodlagosan az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új eljárásra utasítását kérte. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás és az abból levont jogi következtetés is téves, a rendelkezésre álló adatok alapján ugyanis nem lehetett volna olyan megállapításra jutni, hogy az örökhagyó 2009. szeptember 24. napján érvényes szóbeli végrendeletet tett. Az elsőfokú bíróság figyelmen kívül hagyta **T.A.-né**, az alperes édesanyja 2009. december 18-i keltezésű hitelezői igénybejelentésében foglaltakat. Ebben nevezett előadta: „Mivel állapota nagyon hirtelen nagyon rosszra fordult, s rokonaival nem akarta felvenni a kapcsolatot, ezért orvosa és a **Sz.**

Gyámhatóság javaslatára a gondnokságot elvállaltam, melynek intézése folyamatban volt. Ez ügyben is már több lépést tettem, s mivel orvosi vélemény alapján (s szemmel láthatóan is) önálló életvitelre nem volt képes, így elhelyezése érdekében telefonon, és személyesen is a lehetőségekről érdeklődtünk, otthonokat látogattunk. Sajnos közben elhunyt." Ez a nyilatkozat lényegében a felperes álláspontját támasztja alá, mellyel összhangban áll az elsőfokú bíróság által kirendelt orvosszakértő véleménye is, továbbá dr. **V.K.D.Sz.** háziorvos vallomása is. A háziorvos vallomásából kitűnően, amikor az örökhagyót 2009. szeptember 24-én megvizsgálta, csak „nézett a nagy semmibe, nem tudott beszélni, nyöszörgött, ez azt jelentette, hogy fájdalmai voltak", továbbá kérdésére azt sem tudta az örökhagyó megmondani, hogy hol fáj neki. Álláspontja szerint, az örökhagyó ekkor nem volt olyan állapotban, hogy jogi jellegű, bármilyen nyilatkozatot is tegyen, illetve arra képes legyen. A tanú beszámolt arról is, hogy 2009. július 8. napján az örökhagyó kórlapjára bejegyezte a demenciát, mert már ekkor tapasztalta az öregkori butulás igencsak kirívó módon megnyilvánuló jelét, a lárva-arcot. Véleménye szerint, az örökhagyó belátási képessége már ekkor korlátozott volt, önállóan nem intézkedett, beszűkült a látóköre, önmagát ellátni nem volt képes.

A Ptk. 635. §-a szerint, a szóbeli végrendelet akkor jön létre, ha az örökhagyó nyilatkozatát annak tudatában teszi meg, hogy szóbeli végrendeletet tesz, szándékának erre kell irányulnia, kijelentéseivel ezt ki kell fejeznie. Tudnia kell arról is, hogy két tanú van jelen, akik a végrendelet tartalmáról együttesen és közvetlenül tőle szereznek tudomást. Emellett a végrendeleti tanúk oldalán annak kétségtelen tudata szükséges, hogy az örökhagyó együttes jelenlétükben megtett szóbeli nyilatkozatát a szavak általános jelentése és a nyilatkozattétel körülményeire is figyelemmel, végrendeletnek tekintik. Ismerniük kell továbbá a végrendelet teljes tartalmát és kölcsönösen tudniuk kell egymás jelenlétéről, valamint a végrendeleti tanúi minőségükről. E feltételek bármelyikének hiánya szóbeli végrendelet érvényes létrejöttét kizárja. Az egyik végrendeleti tanú, **Sz.S.** tekintetében a 2010. január 11-én felvett nyilatkozata alapján az állapítható meg, hogy az örökhagyó végrendelete tartalmának tanúsítására nem képes. Ekkor ugyanis azt adta elő, miszerint olyan kijelentést az örökhagyótól nem hallott, hogy vagyonát kire akarja hagyni. Ezt követően **Sz.S.** a 2010. április 22-i hagyatéki tárgyaláson már akként nyilatkozott, hogy a 2010. január 11-i jegyzőkönyv nem az ő nyilatkozatát tartalmazza, azt ugyan aláírta, de nem olvasta el. Ezzel szemben **I.I.-né** érdektelen tanú határozottan emlékezett arra, hogy **Sz.S.** a jegyzőkönyvet másnap írta alá, azt követően, hogy azt elolvasta. Erre tekintettel a felperes álláspontja szerint, **Sz.S.** szavahihetősége kétséges, ezért vallomása hiteltérdemlő bizonyítékként nem elfogadható. Emellett önmagában az, hogy **Sz.S.** fültanúja volt az örökhagyó nyilatkozatának, nem jelenti azt, hogy egyben jogügyleti tanú is volt.

Az elsőfokú bíróság tévedett amikor az örökhagyó bólintását elfogadta annak igazolására, miszerint az örökhagyó szóbeli nyilatkozata az ő végrendelete volt. A PK 88. számú állásfoglalás e) pontja szerint, a végrendelkező nemcsak a törvény szó szerinti szövegével maradéktalanul egyező, hanem azzal egyértelmű kijelentéssel is kifejezésre juttathatja, hogy szóbeli nyilatkozata az ő végrendelete. Az egységes ítélkezési gyakorlat szerint, tehát az engedhető meg, hogy az örökhagyó a törvény

szerinti szöveggel egyértelmű kijelentéssel juttassa kifejezésre végrendekezési szándékát, amit bólintás nem helyettesíthet. Erre tekintettel az örökhagyó részéről végrendeleti szándékának kinyilvánítása kétséget kizáróan nem állapítható meg és a bizonyítás sikertelenségét az alperes köteles viselni.

Fellebbezése kiegészítésében a felperes utalt arra, hogy az **E.** véleménye szerint az örökhagyónál már a reggeli órákban fennállhatott a közepes mértékű elbutulás, melyből következően belátási képessége korlátozott volt, amit alátámasztott dr. **N.L.** tanúvallomása is. Erre tekintettel az örökhagyó csak közvégrendeletet tehetett volna. Emellett az elsőfokú ítélet indokolása iratellenes, mert az **E.** azt véleményezte, hogy az örökhagyó az adott napon délelőtti életét fenyegető helyzetben volt, ami nem azonos a Ptk. szerinti életét fenyegető rendkívüli helyzettel.

Az alperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását és a felperes másodfokú perköltségben marasztalását kérte. **T.A.-né** igényérvényesítésével összefüggésben a felperes álláspontja szerint a gondnokság alá helyezési eljárás megindulásának ténye egyenértékű azzal, hogy az örökhagyó ügyei viteléhez szükséges belátási képessége teljes mértékben hiányzott. **T.A.-né** nyilatkozata nem tartalmazza, hogy mikor indult meg az örökhagyó gondnokság alá helyezési eljárása, ezért az bizonyítékul sem szolgálhat az örökhagyó cselekvőképtelenségére. Ténylegesen a gondnokság alá helyezési eljárás már jóval az örökhagyó kórházba szállítását követően indult meg, amit az örökhagyót kezelő pszichiátriai osztály kezdeményezett. Az elsőfokú eljárásban kihallgatott tanúk vallomása szerint az örökhagyó nyilatkozattétele időpontjában beszámítható volt, lehetett vele beszélgetni és tudatánál volt, amit a szakértői állásfoglalás is alátámasztott. A rendelkezésre álló bizonyítékok alapján nem igazolt az örökhagyó teljes cselekvőképtelensége, annak ellenkezőjét igazolta a szakértői felülvéleményező bizottság, ezért a felperes alaptalanul hivatkozik a Ptk. 17. §-ára alapított érvénytelenségi okra.

A fellebbezésből kitűnően a felperes vitatja, hogy az örökhagyó a két tanú, **Sz.S.** és házastársa, **Sz.S.-né** együttes jelenlétében nyilatkozott és előttük elhangzott a szóbeli végrendelet. E két tanú kihallgatása során egyező vallomást tett, mely szerint az örökhagyó jelenlétükben és előttük olyan tartalmú nyilatkozatot tett, miszerint mindenét az alperesre hagyja, ami végrendekezési szándékát és annak tartalmát is bizonyítja, ezért a felperesnek az örökhagyó végrendekezési szándékával és kijelentésével kapcsolatos fenntartásai megalapozatlanok.

A fellebbezés alapos.

A szóbeli végrendelet a végintézkedés különleges, rendkívüli formája, amely létrejöttének alaki kellékeiről a perre alkalmazandó 1959. évi IV. törvény (továbbiakban: Ptk.) 635. § (1) bekezdése, míg a tételének alapjául szolgáló feltételekről a 634. § rendelkezik. Tekintettel arra, hogy az alperes öröklési igényét az örökhagyó szóbeli végrendeletére alapította, megalapozott az elsőfokú bíróságnak az az álláspontja, hogy a hivatkozott törvényi feltételek fennállásának bizonyítása az alperest terhelte, továbbá helyesen vizsgálta elsődlegesen annak létrejöttét.

A Ptk. 635. § (1) bekezdése szerint a szóbeli végrendelet akkor érvényes, ha a végrendelező két tanú együttes jelenlétében a tanúk által értett nyelven végakarátát egész terjedelemben szóval előadja, és ez alkalommal kijelenti, hogy szóbeli nyilatkozata az ő végrendelete. E feltételek tekintetében a felperes alappal kifogásolta a bizonyítékok értékelését, mérlegelését. A rendelkezésre álló bizonyítékok alapján az elsőfokú bíróságnak a szóbeli végrendelet tételével kapcsolatos ténymegállapítása a közreműködő tanúk személye és az örökhagyó nyilatkozatának tartalma tekintetében is megalapozatlan. Indokolásából megállapítható, hogy a bizonyítékokat nem a Pp. 206. § (1) bekezdésének megfelelően, egybevetve és összességükben értékelte, a szóbeli végrendelet létrejötté tekintetében döntését **Sz.S.**, ifj. **Sz.S.**-né és id. **Sz.S.**-né vallomásaiból kiemelt és idézett egyes részeire alapította. Figyelmen kívül hagyta nevezettek különböző időpontokban tett nyilatkozatait, vallomásaik közötti lényeges eltéréseket, továbbá egyes körülmények tekintetében azok ellentmondásait.

A **h.-i** polgármesteri hivatalnak az alperes 2009. december 18-án jelentette be, miszerint jóval később tudta meg a tanúktól, hogy az örökhagyó rosszullete előtt szóban kifejezte végakarátát, melynek tárgyában, bejelentése alapján a szóbeli végrendeletre **Sz.S.**-t és anyját, id. **Sz.S.**-nét nyilatkoztatták meg. **Sz.S.** 2010. január 11-én jegyzőkönyvbe foglalt nyilatkozata szerint, ő olyan kijelentést nem hallott, hogy az örökhagyó vagyonát kire akarja hagyni. Ezzel nyilvánvalóan ellentétben áll nevezett későbbi, a közjegyző és a bíróság előtt tett, az elsőfokú ítéletben idézett vallomása, mely ellentmondásra a tanú elfogadható magyarázatot nem adott. Ezt az elsőfokú bíróság a tanú vallomásának megítélésénél figyelmen kívül hagyta, melynek indokaként megalapozatlan az a hivatkozása, hogy a tanú 2010. január 11-én a hagyatéki ügyintéző előtt figyelmeztetés nélkül nyilatkozott, amit már a közjegyző és a bíróság előtt „nem tartott fenn”, ezért a bíróság számára a közjegyző előtt és a bíróságon tett vallomása szolgálhatott az értékelés alapjául. A tanú a jegyzőkönyv aláírásával igazolta, hogy az abban rögzített nyilatkozatot tette, melynek tartalma összhangban állt anyja, id. **Sz.S.**-né jegyzőkönyvbe foglalt nyilatkozatával, melyből kitűnően, amikor az örökhagyó elmondta neki, hogy kire hagyja vagyonát, fia nem volt jelen. Id. **Sz.S.**-né a közjegyző előtti vallomásában e nyilatkozatával egyezően jelölte meg az örökhagyó kijelentésénél a hálósobában jelenlévő személyeket (**T.A.**-né, **K.S.**-né) a bírósági kihallgatása során ettől részben eltérően, akként nyilatkozott, hogy jelen volt menyje is. Az alperes anyja, **T.A.**-né vallomásából kitűnően, ő hívta át **Sz.S.**-t és édesanyját id. **Sz.S.**-nét, hogy amíg összepakol, vigyázzanak az örökhagyóra, mert rosszul volt. A közjegyző és a bíróság előtt tett vallomásából kitűnően „**Sz.**” mondták, hogy az örökhagyó kijelentette, vagyonát a lányára hagyja, próbálkoztak azzal, hogy ezt leírják, vagy leírassák vele, de ezt állapota nem tette lehetővé. Nevezett ifj. **Sz.S.**-nét jelenlévőként nem jelölte meg, melyből okszerűen következik, hogy az említett „**Sz.**” az általa áthívott személyek, **Sz.S.** és id. **Sz.S.**-né voltak. Mindezekre tekintettel, kétséget kizáróan az örökhagyó mellett csak id. **Sz.S.**-né jelenléte bizonyított, akinek vallomása alapján azonban fia, **Sz.S.**, míg **T.A.**-né vallomása szerint ifj. **Sz.S.**-né jelenléte kétséges. Ezért az elsőfokú bíróság megalapozatlanul állapította meg kétséget kizáróan bizonyított tényként, hogy az örökhagyó végakarátának

kijelentésekor **Sz.S.** és ifj. **Sz.S.-né** szóbeli végrendeleti tanúként együttesen voltak jelen.

Az ítélezési gyakorlat szerint az örökhagyónak tudatában kell lennie annak, hogy a tanúk előtt szóbeli végrendeletet tesz, szándékának erre kell irányulnia és kijelentéseivel ezt kell kifejeznie. A tanúknak együtt kell lenniük, és e minőségük ismeretében tudniuk kell, hogy végrendelet tételénél működnek közre (BH1979. 361., BH1994.672., BH1999.307.). Id. **Sz.S.-né** hagyatéki ügyintézőnek tett nyilatkozata szerint, a mentőt várták, az örökhagyó a karosszékekben ült és azt mondta neki, hogy „**M.-re, T.-né** lányára hagyja minden vagyonát és amikor kijön a kórházból, erről rendelkezni fog”. Tartalma alapján ez az örökhagyó részéről csupán annak közlése volt, hogy egy későbbi időpontban – ha kijön a kórházból – milyen tartalmú rendelkezést kíván tenni. Nevezett tanú a közjegyző előtti kihallgatása során már azt adta elő, miszerint az örökhagyó azt mondta, hogy „ha nem jön vissza, mindenét **T.M.-re** hagyja”, mire **T.S.-né** rákérdezett, hogy mit akar, „ez végrendelet”, melyre az örökhagyó bólintott. **Sz.S.** vallomása szerint, jelen volt, amikor az örökhagyó „megemlítette”, hogy ha vele valami történik, mindenét **T.M.-re** hagyja, ekkor szóltak **M. néninek (T.A.-né)**, hogy „az örökhagyó akar valamit mondani”. „Benyomása” szerint az örökhagyó kijelentése nem egy beszélgetés szintjén elhangzó nyilatkozat volt, hanem végrendeleti szándék. Ifj. **Sz.S.-né** vallomásaiból kitűnően az örökhagyó azt mondta, hogy házáat „**M.-re**”, illetve „**M.-ékra**” hagyja, **M.** alatt **T.M.-re** „gondolhatott”, mert ő volt a kedvence, továbbá a tanú nem tudta, hogy az adott kijelentés milyen okból hangzott el ott és akkor. A tanúk hivatkozott vallomásának tartalma alapján – az elsőfokú bíróság álláspontjával szemben – az örökhagyó szóbeli végrendelet tételére irányuló szándéka és annak kijelentésével való kifejezése, kétséget kizáróan nem bizonyított. Emellett, vallomásából kitűnően **Sz.S.** nem tudta, csak benyomása alapján utólag vélte, hogy végrendelet tételénél működött közre, míg ifj. **Sz.S.-né** vallomásából következően a végintézkedési szándékot nem ismerte fel.

Mindezek mellett kiemeli az ítélet tábla, hogy a tanúvallomások között az örökhagyó állapotával és a körülményekkel kapcsolatban lényeges ellentmondások mutatkoznak. Dr. **V.K.D.Sz.** házi orvos vallomása szerint, 2009. szeptember 23-án az örökhagyó a kérdéseire nem adott adekvát válaszokat, arcizomzata kifejezéstelen volt, ezért beutalót írt a pszichiátriára és másnapra mentőt kért. Másnap, szeptember 24-én **Sz.** telefonáltak, hogy az örökhagyó rosszul lett, kb. 10 órakor kiment a lakására, ahol **Sz.S.** volt jelen, „neje” az utcán volt, majd befutott **T.A.-né** is. Az örökhagyó arca petyhüdt volt, nem tudott beszélni, nézett a semmibe és nyöszörgött, agyvérzést kapott, ezért azonnal mentőt hívott. **T.S.-né** vallomása szerint, szeptember 24-én az örökhagyó rosszul lett, ezért áthívta a szomszédokat, **Sz.S.-t** és édesanyját, hogy vigyázzanak az örökhagyóra, amíg ő pakol, melyből következően az örökhagyó már **Sz.** megérkezése előtt olyan állapotban volt, hogy felügyeletre szorult. Ezzel szemben ifj. **Sz.S.-né** vallomása szerint az örökhagyó mászkált a lakásban, holmijai nagy részét ő vette elő, és a tanú nem emlékezett arra, hogy a délelőtti során állapota változott volna.

A felperesnek az örökhagyó korlátozott cselekvőképességére, mint érvénytelenségi okra hivatkozása alaptalan. A Ptk. 14. § (1) bekezdése

szerint, korlátozott cselekvőképesnek az a nagykorú minősül, akit a bíróság ilyen hatállyal gondnokság alá helyezett. 2009. szeptember 24-én az örökhagyó cselekvőképességet korlátozó gondnokság hatálya alatt nem állt, ezért ezen időpontban nem minősült korlátozottan cselekvőképesnek.

A kifejtettek alapján az ítéletábra az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése szerint megváltoztatta és megállapította, hogy az örökhagyó 2009. szeptember 24-én tett szóbeli végrendelete a felek egymás közötti viszonyában érvénytelen. Pervesztessége folytán a 6/1986.

(VI.26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése alapján kötelezte az alperest a le nem rótt elsőfokú eljárási illeték és fellebbezési illeték, valamint a perben felmerült, az állam által előlegezett szakértői költség megfizetésére. Megállapította továbbá, hogy a költségmentes felperest képviselő pártfogó ügyvéd díjának viselésére az alperes köteles. Tekintettel arra, hogy a másodfokú eljárásban a felperest meghatalmazott ügyvéd képviselte, a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján kötelezte az alperest a felperes részére a másodfokú perköltség, a képviselőjével felmerült, a pertárgy értéke alapján megállapított, a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (5) bekezdése szerinti ügyvédi munkadíj megfizetésére.

Budapest, 2016. március 17.

Fermanné dr. Polák Zita s.k.
a tanács elnöke

dr. Hegedűs Mária s.k.
előadó bíró

Véghné dr. Szabó Zsuzsanna s.k.
bíró

A kiadmány hitelül:
dr. Horváth Zsuzsanna írnok

